

De bijzondere migraties van Marokkaanse Joden

De geschiedenis van het Marokkaanse jodendom wordt gekenmerkt door geografische mobiliteit, met opeenvolgende migratiegolven. Dit judaïsme, traditioneel verbonden met handel en ambachten, ging gepaard met langeafstandsreizen.

Deze reizen werden ook ingegeven door pelgrimstochten, waarbij soms gebruik werd gemaakt van de hadjkaravanen naar Mekka om Jeruzalem te bereiken. Aan het begin van de 19de eeuw leidde de opening van Marokko naar het Westen via de zeehandel veel Marokkaanse joden naar de kuststeden, toegangspoorten tot Europa en Latijns-Amerika. Immigratie naar Brazilië en Peru begon vaak in precaire economische omstandigheden, om vervolgens een permanent karakter te krijgen met de opkomst van de rubberindustrie.

Een andere golf trekt naar Europa, naar Engeland, waar zich reeds grote joodse families uit de Maghreb hebben gevestigd. Deze migranten bleven sterke banden onderhouden met hun thuisland, vooral dankzij de Britse of Braziliaanse paspoorten die ze hadden verworven.

De Marokkaanse joden vormden dus al heel vroeg echte diaspora's over de hele wereld en onderhielden familiale, commerciële, en culturele netwerken. Een diasporagolf trok ook naar Palestina, om zich te vestigen in 'het Land van Zion.' Een tijdlang probeerden de Marokkaanse autoriteiten deze emigratie te beteugelen, omdat ze zo de door de joden betaalde belastingen misliepen en de moslimbevolking in Palestina destabiliseerden.

Na het Franse protectoraat vormden de strijd voor Marokkaanse onafhankelijkheid, de oprichting van Israël, de Arabisch-Israëliëse conflicten, en het groeiende antizionisme in Marokko opnieuw een aanleiding voor veel joden om te vertrekken. Naast Israël kozen ze voor Frankrijk, Spanje, en Canada. 20.000 joden verlieten Marokko vanaf 1948, een aantal dat steeg tot 45.000 na de Zesdaagse Oorlog in 1967.

In België gebeurt de migratie van Marokkaanse Joden eerder onrechtstreeks vanuit Marokko. Deze was meer ingegeven door studies, huwelijken, en economische opportuniteiten. Hoewel de eerste Marokkaanse jood, Abraham Sicsu, consul in Tanger, in 1887 de Belgische nationaliteit verkreeg, kwamen rond de jaren 1970 ongeveer 1500 Sefardische joden zich in

België vestigen. Ze zijn zeer actief op cultureel en religieus vlak, met name door de oprichting van nieuwe synagogen.

In het jaar 2000 woonden er nog maar 4000 joden in Marokko. Maar enkele duizenden toeristen van Marokkaans-Joodse afkomst zijn teruggekeerd naar hun roots, vooral na de ondertekening van de Abraham-akkoorden in 2020.

.....